

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

МАТЕРИНСЬКА О.А., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін

ЛЕВЧЕНКО А.О., магістр спеціальності «Менеджмент»

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла

Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

У сучасних умовах глобалізації та швидкого технологічного розвитку цифрова трансформація стає ключовим фактором підвищення ефективності менеджменту. Інноваційні цифрові технології змінюють підходи до управління підприємствами, сприяючи автоматизації процесів, оптимізації ресурсів та підвищенню конкурентоспроможності [1]. Використання цифрових технологій дозволяє мінімізувати ризики, адаптуватися до викликів, покращити управління ресурсами та підвищити конкурентоспроможність підприємств [5]

Метою даного дослідження є аналіз впливу цифрової трансформації на систему менеджменту сучасного бізнесу, а також визначення ключових аспектів її реалізації для підвищення ефективності управлінських процесів.

Аналіз літературних джерел дозволяє виявити основні тенденції та підходи до цифрової трансформації у сфері менеджменту. В рамках дослідження було розглянуто праці провідних науковців та експертів у галузі цифровізації, зокрема роботи Вестерман Г., Боннета Д. та МакАфі Е. [2], які наголошують на необхідності стратегічного підходу до цифрових змін. Дослідження Портер М. та Хешпельманн Дж. [3] аналізують вплив розумних, підключених продуктів на управлінські процеси, а праці Бринйольфссон Е. та МакАфі А. [4] підкреслюють значення автоматизації та штучного інтелекту у сучасному бізнесі.

Цифрова трансформація не обмежується автоматизацією процесів, а змінює саму природу бізнес-моделей. Наприклад, концепція digital twins (цифрових двійників) активно впроваджується у виробництві, логістиці та сфері послуг, дозволяючи компаніям моделювати сценарії розвитку подій у реальному часі та мінімізувати ризики. В Україні цю технологію починають використовувати великі підприємства для управління складними процесами, зокрема в енергетиці та агросекторі.

Також важливо зазначити, що сучасні компанії все частіше поєднують цифровізацію з принципами стійкого розвитку (sustainability). Все більше підприємств в Україні впроваджують екологічно орієнтовані технології, такі як системи енергоменеджменту на базі штучного інтелекту або цифрові платформи для моніторингу викидів CO₂. Це не лише сприяє оптимізації витрат, а й відкриває нові можливості для партнерства та інвестицій, оскільки міжнародні ринки все більше звертають увагу на ESG-показники (екологічне, соціальне та корпоративне управління).

В Україні вже є чудовий приклад успішного впливу цифрової трансформації української агротехнологічної компанії ІМС, яка впровадила систему супутникового моніторингу полів та автоматизоване управління

технікою. Це дозволило зменшити витрати на паливо на 15%, оптимізувати використання добрив та значно підвищити врожайність.

На основі аналізу літературних джерел, статистичних даних, опитування керівників компаній та оцінку ефективності впроваджених цифрових інструментів, було проведено опитування серед 100 підприємств малого та середнього бізнесу в Україні, зокрема у сфері торгівлі, виробництва та послуг. Опитувані були розподілені на три групи: компанії, що активно використовують цифрові технології (45%), компанії, які лише розпочинають цифрову трансформацію (35%), та компанії, які не впроваджували цифрові рішення (20%).

За результатами досліджень 78% компаній, які впровадили цифрові технології, відзначили зростання операційної ефективності та швидкості прийняття рішень. Впровадження ERP-систем та CRM-рішень дозволило 65% підприємств значно покращити управління ресурсами та комунікацію між підрозділами. У 58% компаній автоматизація призвела до зниження витрат на адміністративні процеси на 20-30%. Водночас, серед підприємств, які не впроваджували цифрові технології, 67% вказали на фінансові обмеження як основну причину відсутності цифровізації, а 52% зазначили недостатню кваліфікацію персоналу як бар'єр для впровадження нових технологій.

Отже, важливим аспектом є інтеграція цифрової трансформації з принципами сталого розвитку. Впровадження екологічно орієнтованих технологій не лише сприяє оптимізації витрат, але й відкриває нові можливості для партнерства та інвестицій. Однак, існують і бар'єри на шляху до цифрової трансформації, такі як фінансові обмеження та недостатня кваліфікація персоналу. Для їх подолання необхідно забезпечити доступ до фінансування, розвивати цифрові навички працівників та формувати стратегічний підхід до цифрових змін.

Література:

1. Вестерман Г., Боннет Д., МакАфі Е. Цифрова трансформація: стратегія і управління у цифрову епоху. Київ: Основи, 2019. 320 с.
2. Porter M. E., Heppelmann J. E. How Smart, Connected Products Are Transforming Companies // Harvard Business Review. 2015. Vol. 93, Issue 10. P. 96-114. doi:10.1109/5.771073.
3. Brynjolfsson E., McAfee A. The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies. W. W. Norton & Company, 2014. 320 p.
4. Davenport T. H., Harris J. G. Competing on Analytics: The New Science of Winning. Harvard Business Press, 2007. 240 p.
5. Mahssouni, R., Makhrouf, M., Touijer, M. N., & Elabjani, A. (2023). Dual Perspectives on Financial Performance: Analyzing the Impact of Digital Transformation and COVID-19 on European Listed Companies. *Journal of Risk and Financial Management*, Vol. 16(8), P. 73–86. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm16080371> (accessed January 26, 2025)
6. Voronkova V. H., Bilousov V. V., Kolyukh V. O. Biznes-analityka yak stratehichnyy resurs infor-matsiyno-analitychnoho zabezpechennya upravlinnya pidpryyemstvamy ta orhanizatsiyamy v umovakh tsyfrovoyi transformatsiyi [Business analytics as a strate-gic resource for information and analytical support of management of enterprises and organizations in the context of digital transformation]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, 2024. Vol. 5 (14), P. 8-15. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.14-2>